

Г.І.Андрєєва, к.е.н., доцент

Державний вищий навчальний заклад

«Українська академія банківської справи НБУ»

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ФАКТОРІВ НА РОЗВИТОК РИНКА ПОХІДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Ринок похідних фінансових інструментів є одним із самих молодих сегментів ринкової економіки що динамічно розвиваються, хоча угоди з похідними фінансовими інструментами відомі з XVII століття (окремі тверді та умовні угоди уклалися вже у 1611 році на Амстердамській біржі).

Однак дійсно бурхливий розвиток ринок похідних фінансових інструментів отримав тільки з початком 70-х років із появою нового сектору ринку – валютних, фінансових і фондових похідних інструментів. Саме в цей період почали формуватися строкові біржі. Поряд з ними прискореними темпами став розвиватися й позабіржовий ринок через конкуренцію біржового та позабіржового секторів ринку похідних фінансових інструментів.

Найважливішою умовою розвитку ринку похідних фінансових інструментів із 70 - х років по наш час є суттєві зміни, що відбувалися у фінансовій та технічній сферах. Так, нестабільність світових фінансових і товарних ринків обумовила відмову багатьох країн від політики жорсткого регулювання ринків. Першим етапом початку загальної політики дерегулювання була криза Бреттон – вудської валютної системи, основні структурні принципи якої перестали відповідати умовам світового виробництва й міжнародної торгівлі (золото-девізний стандарт, золоті паритети валют, розмін скарбницею США доларів на золото і конвертація валют на основі фіксованих валютних паритетів). Це перший зовнішній фактор, стимулюючий формування ринку похідних інструментів, що відповідають за своїми властивостями кон'юктурі ринку. Крім цього, до

зовнішніх факторів, які визначають розвиток ринку похідних фінансових інструментів є:

- вплив інфляційних чинників, які підривають стабільність фінансових ринків;
- глобалізація промисловості, товарних і фінансових ринків, швидка індустріалізація багатьох країн що розвиваються, поява нових ринків, що посилюють конкуренцію і, відповідно, збільшують ризики;
- податкові асиметрії, зокрема вивільнення від оподаткування окремих галузей або податкові пільги з метою заохочення розвитку, відмінності в оподаткуванні вітчизняних й іноземних суб'єктів тощо;
- фактори, пов'язані із законодавчим регулюванням товарних і фінансових ринків; розвиток техніки, технології, фінансової теорії.

Сучасні ринки базуються на глобальному розповсюдженні інформації про ціноутворення, можливості миттєвого зв'язку між учасниками ринку, використанні ними потужних технічних засобів і складного програмного забезпечення. Подальше вдосконалення фінансової теорії є необхідною умовою розвитку ринку похідних фінансових інструментів.

До внутрішніх факторів, що визначають поведінку економічних суб'єктів на фінансових і товарних ринках, відносяться: потреба у ліквідних і дохідних напрямках вкладення коштів; необхідність зниження вартості залучення коштів і обмеження ризиків; підвищення кваліфікації персоналу, розвиток спеціальної прикладної галузі – фінансової інженерії та ризик-менеджменту.

Таким чином, важливою умовою існування ринку похідних фінансових інструментів є наявність попиту на дані інструменти з боку учасників, який формується під впливом вище зазначених внутрішніх факторів.